

РЕЗЮМЕТА НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ

на д-р Христин Богомилов Стрижлев

Катедра по интелектуална собственост и технологичен трансфер, Бизнес факултет, УНСС

Кандидат в конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент“ по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (интелектуална собственост в радиоиндустрията) на УНСС. Информация за конкурса е обнародвана в Държавен вестник (ДВ) бр. 3 от 10.01.2024 г., въз основа на решение на АС №6 от 11.12.2024

SUMMARY OF SCIENTIFIC PAPERS

of Dr. Hristin Bogomilov Strijlev

Department of Intellectual Property and Technology Transfer, Faculty of Business, UNWE

Candidate in a competition for the academic position of "Associate Professor" in the professional field 3.8. Economics, scientific specialty "Organization and Management Outside the Sphere of Material Production (Intellectual Property in the Radio Industry) of UNWE. Information about the competition was published in the State Gazette (SG) No. 3 of 10.01.2024, based on the decision of the AC No. 6 of 11.12.2024

София, 2025 г.

1. Хабилизационен труд – монография

Стрижлев, Х., “Правата на интелектуална собственост в творческите индустрии в дигитална среда”; Издателство Център за издателска дейност на Фондация "Институт за национална и международна сигурност", Библиотека "Сигурност" под №36; 2024г.; ISBN 878-619-7143-16-4

Strijlev, H., "Intellectual Property Rights in Creative Industries in a Digital Environment"

Резюме: Научният труд представлява монографично изследване на дигиталната трансформация на основните творчески индустрии. Творческите индустрии, които изграждат т.нар. творческа икономика, се трансформират динамично и преминават в дигитална среда с всички, произтичащи от тази трансформация нови аспекти в бизнес моделите. Индустриите, основани на човешкото творчество, се възползват от развитието на технологиите и се променят така, че запазвайки и развивайки достиженията си през годините, да могат да отговорят на очакванията на хората и да бъдат на тези места, където вече са всички те – в дигитална среда или в социалните мрежи чрез своите компютри, таблети и телефони.

Съдържанието на монографията е обособено в две части.

В увода се изяснява идеята за написването на монографията, което безспорно има връзка с преподавателския опит на автора по академичните дисциплини “Творчески индустрии и дигитална трансформация”- предназначена за студенти-магистри и “Интелектуална собственост в интернет и дигитална среда”- предназначена за студенти-бакалаври и необходимостта да се предостави на студентите академично пособие със систематизирана и актуална информация.

Първата част разглежда интелектуалната собственост в творческите индустрии в дигитална среда и съдържа следните теми: Същност и обхват на интелектуалната собственост. Авторско право и сродни права; Творчески индустрии - същност и видове; Цифрови технологии и интернет. Дигитална трансформация на творческите индустрии; Правна уредба на интелектуалната собственост в интернет и дигитална среда; Интернет пиратство- същност и основни форми на проявление; „Списък 301” и мястото на България в него; Защита на интелектуално съдържание в интернет; Специфични модели на използване на интелектуално съдържание в интернет.

Втората част е посветена на проблематика, свързана с бизнеса, осъществяван от основните творчески индустрии в дигитална среда, позиционирана със следните теми: Музикалната индустрия в дигитална среда. Платформи за легално предоставяне на музика в интернет; Електронни книги, електронни библиотеки и електронни книжарници. Уеб сайтове; Вестници и списания в дигитална среда. Сродни права на издателите; Цифрово радио. Разпространение на радиото в дигитална среда; Цифровизация на телевизионния ефир; Филмова индустрия в дигитална среда. Платформи за легално предоставяне на филми в интернет; Фотографска

индустрия в дигитална среда. Сайтове за фотографии. Сток фотографии и сток банки; Рекламна индустрия. Интернет рекламата - основни термини и форми; Видеоигри. Гейминдустрия. Видео-гейминг платформи.

В заключението се обобщават тезите, разгледани в монографията относно развитието на основните творчески индустрии чрез трансформацията им в дигитална среда, което от своя страна води до съществена промяна в бизнес модела на тези индустрии. Посочват се от една страна спецификите, свързани с интелектуалната собственост в творческите индустрии в дигитална среда и от друга - проблематика, свързана с бизнеса, осъществяван от основните творчески индустрии в дигитална среда.

Abstract: The scientific work is a monographic study of the digital transformation of the main creative industries. The creative industries, which build the so-called creative economy, are dynamically transforming and moving into the digital world with all the new aspects in business models arising from this transformation. Industries based on human creativity benefit from the development of technologies and change so that, preserving and developing their achievements over the years, they can meet people's expectations and be in those places where they all are now - in the digital environment or on social medias through their computers, tablets and phones.

The content of the monograph is divided into two parts.

The introduction clarifies the idea for writing the monograph, which is undoubtedly related to the author's teaching experience in the academic disciplines "Creative Industries and Digital Transformation" - intended for master's students and "Intellectual Property on the Internet and Digital Environment" - intended for bachelor's students, and the need to provide students with an academic resource with systematised and up-to-date information.

The first part examines intellectual property in creative industries in a digital environment and contains the following topics: Essence and scope of intellectual property. Copyright and related rights; Creative industries - essence and types; Digital technologies and the Internet. Digital transformation of the creative industries; Legal regulation of intellectual property on the Internet and digital environment; Internet piracy - essence and main forms of manifestation; "List 301" and Bulgaria's place in it; Protection of intellectual content on the Internet; Specific models of use of intellectual content on the Internet.

The second part is dedicated to issues related to the business carried out by the main creative industries in a digital environment, positioned with the following topics: The music industry in a digital environment. Platforms for legal provision of music on the Internet; E-books, e-libraries and e-bookstores. Websites; Newspapers and magazines in a digital environment. Related rights of publishers; Digital radio. Distribution of radio in a digital environment; Digitisation of television

broadcasting; Film industry in a digital environment. Platforms for legal provision of films on the Internet; Photography industry in a digital environment. Photography sites. Stock photographs and stock banks; Advertising industry. Internet advertising - basic terms and forms; Video games. Gaming industry. Video gaming platforms.

The conclusion summarises the theses considered in the monograph regarding the development of the main creative industries through their transformation into a digital environment, which in turn leads to a significant change in the business model of these industries. The specifics related to intellectual property in the creative industries in a digital environment are pointed out on the one hand, and on the other.- the issues related to the business carried out by the main creative industries in a digital environment.

2. Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“

Стрижлев, Х., Интелектуална собственост в радио индустрията”; Издателство Център за издателска дейност на Фондация "Институт за национална и международна сигурност"; Библиотека "Сигурност" под №34, 2024г.; ISBN 878-619-7143-17-1.

Strijlev, H., "Intellectual Property in the Radio Industry”

Резюме: В посочения труд е направено изследване на сравнително слабо разработена в България сфера, като по този начин се цели да се постави теоретична основата на едно интересно и развито направление в медийния бизнес - радио индустрията и мястото на интелектуалната собственост в тази индустрия.

Разгледана е регулаторната рамка, относима към дейността на радио операторите, а така също и бизнес отношенията между участниците в радио индустрията, както и икономическите аспекти на авторското право и сродните права и способите за икономическа реализация на закриляните обекти. Обърнато е специално внимание на управлението на правата, като са посочени използваните в практиката форми на индивидуално и колективно управление на права.

Направен е сравнителен анализ на лицензирането и продажбата на авторски и сродни права, като основни модели за бизнес с интелектуална собственост. Посочени са способите за генериране на приходи от използването на обектите на закрила, включително в условията на свободно използване и public domain.

Описаните са творческите и пазарни характеристики на продукта на радио индустрията – радио програмата. Нейната същност и структура до голяма степен определят и обектите на интелектуална собственост, които се използват при създаването ѝ. Направена е класификация

на видовете радио продукт, като е посочена закрилата, приложима за отделните негови елементи и форми на пазарно проявление. Изследван е пазарът на радио продукта и принципите и спецификите на маркетингането на радио продукта. Проведен е анализ на маркетинговия микс и на обектите на интелектуална собственост с маркетингово значение за бизнеса с интелектуална собственост в радио индустрията. Изведени са основните принципи в ценообразуването на радио продукта, като са отчетени различията в разпространението му в традиционната пазарна среда и в дигиталната среда.

Посочените и обобщени са бизнес модели за създаване и разпространение /класически и нови/ на продукта на радио индустрията. Специално изследователско внимание е обърнато на бизнес моделите за разпространение на продукта - чрез дигитални технологии, по безжичен път, чрез сателит, по кабел, пренос на информация в цифрова среда (интернет). Изведена е релацията между възможностите на дигиталната среда и икономическата ефективност на радио индустрията.

Abstract: The work in question examines a relatively poorly explored field in Bulgaria, thus aiming to lay the theoretical foundation for an interesting and developed area in the media business - the radio industry and the place of intellectual property in this industry.

The regulatory framework relevant to the activities of radio operators is examined, as well as business relations between participants in the radio industry. Moreover, the economic aspects of copyright and related rights and methods for economic realisation of protected objects are observed. Special attention is paid to rights management, indicating the forms of individual and collective rights management used in practice.

It's been made a comparative analysis of the licensing and sale of copyright and related rights, as basic models for business with intellectual property. The methods for generating income from the use of protected objects are indicated, including in the conditions of free use and public domain.

The creative and market characteristics of the product of the radio industry - the radio program, are described. Its essence and structure largely determine the objects of intellectual property used in its creation. A classification of the types of radio product is made, indicating the protection applicable to its individual elements and forms of market manifestation. The radio product market and the principles and specifics of radio product marketing are studied. An analysis of the marketing mix and the objects of intellectual property with marketing significance for the intellectual property business in the radio industry is conducted. The main principles in the pricing of the radio product are derived, taking into account the differences in its distribution in the traditional market environment and in the digital environment. Business models for the creation and distribution /classical and new/ of the radio industry product are indicated and summarised. Special research attention is paid to the business

models for the distribution of the product - through digital technologies, wirelessly, via satellite, via cable, information transfer in a digital environment (Internet). The relationship between the capabilities of the digital environment and the economic efficiency of the radio industry is derived.

3. Статии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация

3.1.Strijlev, H., "Royalties Payable for Public Performance of Musical Works in Commercial Establishments and Other Public Locations" в списание "Стратегии на образователната и научна политика", 2024, брой 1s, стр.151-162, ISSN 1310-0270 (Print), ISSN 1314-8575 (Online)
Стрижлев, Х., Дължимо възнаграждение при публично изпълнение на музикални произведения в търговски обекти и други публични места."

Резюме: В статията са разгледани:

Основни термини в областта на авторското право и сродните права, автор и неговите основни характеристики и правомощия и носители на сродни права и техните правомощия, като въведение в темата;

Публичното изпълнение на музикални произведения като законова регламентация;

Какво, къде и как се изпълнява публично;

Какъв е размерът на възнаграждението, което се заплаща при публично изпълнение в търговския и други публични обекти и винаги ли се дължи такова възнаграждение на носителите на авторски и сродни права;

Разгледани са решения на СЕС, отнасящи се до публичното изпълнение на музикални произведения в търговски обекти и други публични места;

Направени са съответните изводи и препоръки по темата.

Abstract: This paper discusses:

Basic terms in the field of copyright and related rights, author and his basic characteristics and powers and holders of related rights and their powers, as an introduction to the topic;

Public performance of musical works as a legal regulation;

What, where and how is performed in public;

What is the royalty payable for public performance in commercial and other public venues and is such royalty always payable to copyright and related rights holders;

Examined are rulings of the ECJ related to the public performance of musical works in commercial and other public locations;

3.2. Стрижлев, Х., "Дигиталноо радио в България: предизвикателства и перспективи"
Strijlev, H., "Digital Radio Broadcasting in Bulgaria: Challenges and Prospects" в списание
"Стратегии на образователната и научна политика", 2024, брой 2, стр., ISSN 1310-0270 (Print),
ISSN 1314-8575 (Online)

Резюме: В материала се разглежда развитието на цифровите технологии за разпространение на радиопрограми в Европа и Северна Америка, като алтернатива или като допълнение на съществуващото аналогово разпространение; предимствата и недостатъците на цифровото разпространение; законодателната база на този вид излъчване и се правят съответните изводи и препоръки от гледна точка на радио индустрията.

Abstract: In this paper we look into the development of digital technologies for radio broadcasting in Europe and North America, as an alternative or as a supplement to the existing analog distribution; the advantages and disadvantages of digital distribution; the legal basis of this type of broadcasting and are made the relevant conclusions and recommendations from the point of view of the radio industry.

5. Студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация

Strijlev, H., "Development of Bulgarian National Radio (BNR) as Public Media. Opportunities and Perspectives" в списание "Стратегии на образователната и научна политика", 2024, брой 1s, стр. 50-70, ISSN 1310-0270 (Print), ISSN 1314-8575 (Online)

Стрижлев, Х., "Развитие на БНР като обществена медия. Възможности и перспективи"
Резюме: Идеята на студията е да се анализира структурата и дейността на Българското национално радио /БНР/ като важен елемент в медийната система на България.

От тази гледна точка доброто управление и резултатите от дейността на БНР са от изключително значение за обществото ни. Създаването на качествено и достоверно съдържание; навременното и точно информироване на слушателите; възпитание, образование и развличане на аудиторията; създаване на културни събития чрез съставите на БНР; създаване на програма за българите в чужбина и съответно за чужденците в България- всички тези ангажименти следва да бъдат изпълнявани от състава на БНР.

Анализа на дейността на отделните структури на БНР и посочването на съществуващите слабости са ключови за вземането на правилните управленски решения. А именно тези решения са представени от автора, с акцент към основната функция на БНР- създаването на

качествено съдържание и неговото разпространение на всички съществуващи от техническа гледна точка платформи.

Специално внимание е обърнато на националните програми “Хоризонт” и “Христо Ботев”, както и на регионалните програми, излъчвани в 9 областни центрове. Дадени са конкретни препоръки за по-добра организация на работния процес и гарантиране безпристрастност и професионализъм.

Подчертано е значението на развитието на програмите в интернет среда и перспективите за развитие на стрийминг каналите на БНР и съответните подкасти.

Важен акцент е поставен върху дейността на съставите на БНР- оркестри и хорове и тяхната важна роля за развитие на културата в България.

Не на последно място е обърнато внимание на техническото развитие на радиото и важното значение на използването на новите технологии за създаване и разпространение на съдържание.

Крайната цел е се подпомогне процесът на управление на една обществена медия, каквато е БНР и да се подчертае колко е важно една такава медия да е водеща в развитието на медийната среда в страната.

Abstract: The idea of the present material is to analyze the structure and activity of the Bulgarian National Radio /BNR/ as an important element in the media system of Bulgaria.

From this point of view, the good management and the results of the activities of BNR are extremely important to our society. The creation of quality and credible content; timely and accurate information to listeners, educating and entertaining the audience; creation of cultural events through the formations of the BNR; creation of a program for Bulgarians abroad and, accordingly, for foreigners in Bulgaria - all these commitments should be fulfilled by the team of BNR.

Analysis of the activity of the individual structures of the BNR and the identification of existing weaknesses are key to making the right management decisions. Namely, these solutions are presented by the author, with an emphasis on the main function of BNR - the creation of quality content and its distribution on all technically existing platforms.

Special attention is paid to the national programs "Horizont" and "Hristo Botev", as well as to the regional programs broadcasting in 9 regional centres. Specific recommendations are given for better organisation of the work process to guarantee impartiality and professionalism.

The importance of the development of programs in the Internet environment and the prospects for the development of the BNR streaming channels and the corresponding podcasts are emphasised.

An important emphasis is placed on the activities of the bands of BNR - orchestras and choirs and their important contribution to the development of culture in Bulgaria.

Last but not least, attention is paid to the technical development of radio and the importance of using new technologies to create and distribute content.

The ultimate goal is to support the management process of a public media such as BNR and to emphasise how important it is for such a media to be a leader in the development of the media environment in the country.

6. Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове

6.1. **Стрижлев, Х., "Директивата на ЕС за авторското право и правото на издателите върху техните публикации в интернет среда", 2020," в списание Научни трудове", стр. 160-166, ISSN 1314-9105;**

Strijlev, H., "The EU Directive on Copyright and Publishers Rights in Their Publications on the Internet"

Резюме: На 17 април 2019 г. усилията на институциите в ЕС, на много съсловни и неправителствени организации, на журналисти, общественици, учени и граждани, доведоха до приемането на Директива (ЕС) 2019/790 на Европейския парламент и на Съвета относно авторското право и сродните му права в цифровия единен пазар и за изменение на директиви 96/9/ЕО и 2001/29/ЕО. Директива, уреждаща наред с много други въпроси в сферата на авторското право и правото на издателите върху техните публикации в интернет среда. Право, което обясняваме и анализираме с настоящия материал. Посочваме точните текстове на директивата, отнасящи се до издателите. Коментираме и проекта за изменение и допълнение на Закона за авторското право и сродни права, изработен и внесен в Народното събрание от Министерски съвет, чрез който разпоредбите на посочената директива се имплементират в българското законодателство.

Abstract: On April 17, 2019, the efforts of EU institutions, many professional and non-governmental organizations, journalists, public figures, scientists and citizens led to the adoption of Directive (EU) 2019/790 of the European Parliament and of the Council on copyright and related rights in the Digital Single Market and amending Directives 96/9/EC and 2001/29/EC. A directive that regulates, among many other issues, copyright and publishers rights in their publications on the Internet. A right that we explain and analyze in this material. We indicate the exact texts of the directive that apply to publishers. We also comment on the draft amendment to the Copyright and Related Rights Act,

prepared and submitted to the National Assembly by the Council of Ministers, through which the provisions of the aforementioned directive are implemented in Bulgarian legislation.

6.2. **Стрижлев, Х., "Фотографски произведения като обекти на авторското право"; 2020, " списаниеНаучни трудове", стр.167-172, ISSN 1314-9105**

Strijlev, H., "Photographic Works as Objects of Copyright"; 2020, "Scientific Works" magazine

Резюме: С развитието на социалните мрежи и все по-масовото им използване от милиони потребители, както и след трансформирането на печатните медии в дигитални такива, нараства значението и използването на фотографски произведения. С тях се онагледяват журналистически материали и новини. Споделят се между хората в социалните мрежи, изпращат се като картички с пожелания, служат за фон на презентации и различни покани. Въобще налице е масово използване на всякакви нива-любителски и професионални. Често пъти се забравя, че всъщност това са произведения, които някой е създал и съответно има пълните права да ги използва, да разрешава тяхното използване и да забранява на трети лица това използване, ако то засяга интересите му. Поради тези причини в статията обясняваме какво представлява фотографското произведение като обект на авторското право и какви са възможностите за използване на фотографските произведения, основно в дигитална среда.

Какъв обект на закрила в Закона за авторското право и сродните му права (ЗАПСП) – чл. 3, ал. 1, са „фотографски произведения и произведения, създадени по начин аналогичен на фотографския“.

Какви са имуществените и неимуществените права на фотографа, какви са формите на нарушаването им и какво е дължимото обезщетение в такива случаи.

Даваме и конкретни препоръки за действие при използване на фотографски произведения.

Abstract: With the development of social networks and their increasingly widespread use by millions of users, as well as after the transformation of print media into digital ones, the importance and use of photographic works is increasing. They are used to illustrate journalistic materials and news. They are shared between people on social networks, sent as greeting cards, serve as a background for presentations and various invitations. In general, there is mass use at all levels - amateur and professional. It is often forgotten that in fact these are works that someone has created and accordingly has full rights to use them, to authorize their use and to prohibit third parties from using them if it affects their interests. For these reasons, in the article we explain what a photographic work is as an object of copyright and what are the possibilities for using photographic works, mainly in a digital environment.

What object of protection in the Copyright and Related Rights Act (CRA) – Art. 3, para. 1, are “photographic works and works created in a manner analogous to photography”.

What are the property and non-property rights of the photographer, what are the forms of their violation and what is the compensation due in such cases.

We also give specific recommendations for action when using photographic works.

8. Публикуван университетски учебник

Маркова, М., Стрижлев, Х., Папагалска, Д. & Начев, И. (2022). предназначен за студентите в специалност „Интелектуална собственост и творчески индустрии“, ОКС „Магистър“ зимен семестър на учебната 2022-2023: по дисциплините: световна система на интелектуална собственост, продуктови и технологични иновации и закрила чрез интелектуална собственост, творчески индустрии и дигитална трансформация, управление и трансфер на знание в организацията, финансиране на творческите индустрии (pp. 1 оптичен диск (CD-ROM)). [Изд. авт.] Катедра „Интелектуална собственост и технологичен трансфер“; 2022г.; ISBN: 978-619-188-968-6; 121 стр. със заглавие на обособена част на Христин Стрижлев **Стрижлев, Х., "Творчески индустрии и дигитална трансформация"**

Strijlev, H., "Creative Industries and Digital Transformation"

Резюме: Дисциплината “Творчески индустрии и дигитална трансформация” се чете пред студентите в ОКС „Магистър“ от специалност „Интелектуална собственост и творчески индустрии“ от учебната 2022/ 2023 г.

Дисциплината “Творчески индустрии и дигитална трансформация” дава знания на студентите относно дигиталната трансформация на основни творчески индустрии като музикалната, филмовата, радио- телевизионната, фотографската, рекламната, софтуерната и гейминг индустрията. По своята същност, творческите индустрии са комплексно изградени мрежи от бизнес организации, чиито основен предмет на дейност е създаване, индустриализиране и комерсиализиране на творчески продукти. В съдържателно отношение, творческите продукти са изградени от един или повече обекти на интелектуална собственост от областите на науката, техниката, литературата и изкуството. В тази връзка, интелектуалната собственост има водеща роля за функционирането на творческите индустрии.

Трансформацията на творческите индустрии в дигитална среда е от изключително значение за тяхното развитие и начин техните продукти да стават достояние на огромна аудитория. Дисциплината запознава студентите с основните характеристики на интелектуалната собственост, както и за ролята ѝ в разглежданите творчески индустрии; освен това се проследява дигиталната трансформация на посочените основни творчески индустрии и

тяхното актуално състояние. Разглежда се законодателството на европейско и национално ниво по отношение разглежданите творчески индустрии в дигитална среда, както и средствата за закрила, които се прилагат по отношение съдържанието в интернет среда. Обучението по дисциплината позволява придобиването на умения за аналитично овладяване, критично възприемане и творческо отношение към теорията и практиката в съвременната конкурентна бизнес среда при използване на обектите и правно-икономическите механизми и предимства на интелектуалната собственост.

Abstract: The discipline "Creative Industries and Digital Transformation" is read to students in the Master's Degree Program in Intellectual Property and Creative Industries from the academic year 2022/2023.

The discipline "Creative Industries and Digital Transformation" provides students with knowledge about the digital transformation of major creative industries such as the music, film, radio and television, photography, advertising, software and gaming industries. By their very nature, creative industries are complexly built networks of business organizations whose main subject of activity is the creation, industrialization and commercialization of creative products. In terms of content, creative products are built from one or more objects of intellectual property from the fields of science, technology, literature and art. In this regard, intellectual property plays a leading role in the functioning of creative industries.

The transformation of creative industries in a digital environment is of utmost importance for their development and a way for their products to become available to a huge audience. The course introduces students to the main characteristics of intellectual property, as well as its role in the considered creative industries; in addition, the digital transformation of the mentioned main creative industries and their current state is monitored. The legislation at the European and national level is examined regarding the considered creative industries in the digital environment, as well as the means of protection that are applied to the content in the Internet environment. The training in the course allows the acquisition of skills for analytical mastery, critical perception and creative attitude to the theory and practice in the modern competitive business environment when using the objects and legal-economic mechanisms and advantages of intellectual property.